

BUSCA ELS TEUS AVANTPASSATS. CINC ANYS D'UN SERVEI PIONER DE L'ARXIU MUNICIPAL DE DÉNIA

Rosa Seser Pérez

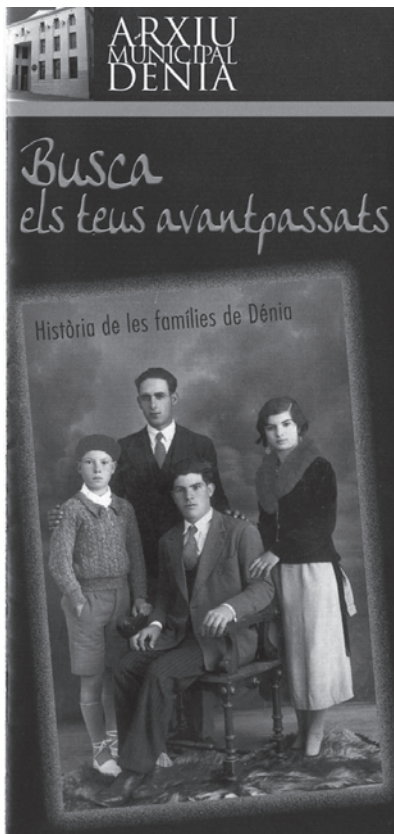
Lídia Peris de los Santos Juanes

Arxiu Municipal de Dénia. (archivo@ayto-denia.es)

El projecte *Busca els teus avantpassats* es va presentar als ciutadans al maig de 2006. Ara compleix 5 anys i és moment de fer memòria i balanç del que és i ha esdevingut com a element innovador en el món dels arxius.

El que va ser durant molt de temps un projecte a llarg termini, és actualment un servei permanent de l'Arxiu Municipal de Dénia que permet accedir de forma senzilla a la informació dels llibres parroquials, digitalitzats, amb la finalitat de realitzar recerques genealògiques o per a la investigació.

Abans d'iniciar el projecte ja ens arribaven sol·licituds d'informació sobre avantpassats per diferents vies, tant presencials com per correu ordinari, telèfon o per correu electrònic. Existia i existeix una demanda social que va en augment. Les

circumstàncies van fer que l'Arxiu de Dénia poguera obtenir la informació dels llibres parroquials de l'església de Nostra Senyora de l'Assumpció, amb la qual cosa podien, des de l'Arxiu Municipal donar a conèixer el fons i fer-lo servir entre la població com a part implicada, convertint-se així en una eina de difusió i dinamització de l'Arxiu, institució desconeguda per a molts ciutadans. Ara, amb aquest projecte, persones que mai anirien a un arxiu contacten amb el món dels documents i investiguen la seva pròpia història, la de la seva família. Proposem apropar-nos al ciutadà oferint l'oportunitat de practicar l'ofici d'historiador, en una temàtica molt pròxima, la de la genealogia que té molts adeptes i pot arribar a interessar a un gran sector de la població, per motius sentimentals o legals.

Els llibres sacramentals i la seva digitalització

La font d'informació sobre la qual es treballa són els llibres sacramentals de la parròquia de Nostra Senyora de l'Assumpció que arrepleguen les actes de totes les persones que des del 1557 han rebut a Dénia els sacraments del baptisme, la comunió, la confirmació, el matrimoni i la defunció. Destacar que en l'apartat dedicat a les defuncions s'anoten en un registre a banda les morts dels nounats i xiquets menuts que reben el nom d'albats. Els llibres parroquials es consideren una font històrica molt valorada perquè són els únics registres demogràfics fins que no es va implantar amb caràcter obligatori el Registre Civil l'any 1871.

El projecte es va iniciar amb la firma d'un conveni entre l'Ajuntament de Dénia i la parròquia de l'Assumpció, a la que agraïm l'interés en el projecte i la cura en la conservació dels llibres. En una primera fase, entre els anys 2001-2002, es va microfilmear la documentació eclesiàstica que ja estava organitzada, però l'any 2004, ja a l'Era digital present i de cara a una millor difusió entre els ciutadans, aquells microfilms es van passar a format digital. La finalitat era la seva consulta mitjançant uns ordinadors instal·lats a la sala d'atenció al públic de l'Arxiu de Dénia. Com a data límit de digitalització es va triar l'any 1900, per a oferir uns 100 anys d'antiguitat en compliment de la Llei 15/99 de Protecció de Dades de Caràcter Personal. La intenció és anar a poc a poc augmentant la digitalització i incorporar més anys del segle XX.

El total de llibres sacramentals digitalitzats és de 49 volums:

–21 *Quinque Libri*, anomenats així perquè cadascun recull els cinc sacraments.

- 13 Llibres de Batejos.
- 3 Llibres de Matrimonis.
- 6 Llibres de Defuncions.
- 1 Llibre Sacramental de la Parròquia Castrense de Dénia, sobre la guarnició militar del Castell de Dénia des de 1787 fins 1888.

Llibres sacramentals i el període que comprenen:

<i>Quinque Libri</i>	1557-1577
<i>Quinque Libri</i>	1557-1593
<i>Quinque Libri</i>	1610-1622
<i>Quinque Libri</i>	1623-1632
<i>Quinque Libri</i>	1633-1651
<i>Quinque Libri</i>	1651-1666
<i>Quinque Libri</i>	1666-1687
<i>Quinque Libri</i>	1687-1699
<i>Quinque Libri</i>	1700-1712
<i>Quinque Libri</i>	1713-1734
<i>Quinque Libri</i>	1735-1749
<i>Quinque Libri</i>	1750-1765
<i>Quinque Libri</i>	1766-1779
<i>Quinque Libri</i>	1780-1790
Llibre Castrense del Castell	1787-1888
<i>Quinque Libri</i>	1791-1804
<i>Quinque Libri</i>	1804-1813
<i>Quinque Libri</i>	1813-1822
<i>Quinque Libri</i>	1822-1828
<i>Quinque Libri</i>	1828-1835
<i>Quinque Libri</i>	1843-1846
<i>Quinque Libri</i>	1847-1851
Llibre de batejos	1852-1857
Llibre de batejos	1858-1862
Llibre de batejos	1863-1868
Llibre de batejos	1869-1873
Llibre de batejos	1874-1875
Llibre de batejos	1876-1878

Llibre de batejos	1879-1881
Llibre de batejos	1882-1884
Llibre de batejos	1885-1886
Llibre de batejos	1887-1889
Llibre de batejos	1890-1894
Llibre de batejos	1895-1897
Llibre de batejos	1898-1900
Llibre de matrimonis	1852-1862
Llibre de matrimonis	1863-1873
Llibre de matrimonis	1874-1901
Llibre de defuncions	1852-1862
Llibre de defuncions	1863-1868
Llibre de defuncions	1869-1878
Llibre de defuncions	1879-1882
Llibre de defuncions	1883-1887
Llibre de defuncions	1888-1895

Les actes sacramental

La informació que ens aporten les actes sacramentals és fonamental per a la recerca genealògica i la investigació demogràfica. El registres sacramentals amb el temps anaren sent cada vegada més complets en informació, aquestes dades faciliten les recerques dels avantpassats més antics, en les quals la informació és més reduïda.

En el cas dels **batejos**, si en els del segle XVII sols hi ha el nom i el primer cognom dels pares i de vegades els noms i el primer cognom dels avis, a partir del XVIII la informació és més àmplia i figuren dades fixes com:

- la data i l'hora de naixement
- el nom i el primer cognom del pare i la mare
- el nom i el primer cognom dels avis per les dues branques
- el lloc de procedència tant dels pares com dels avis
- els padrins amb nom i primer cognom

Altres dades que no apareixen sempre són: la professió del pare, les edats dels progenitors i el carrer on viuen.

Juan, Bautista la Ciudad de Bona y día doce del mes de Febrer
 de 1712
 de esta parroquia, bautizo solemnemente á
 Juan Bautista Puig, hijo legítimo de Toribio Puig
 natural de esta, de trece años, Catalán y
 de Toribio Ferrer natural de esta, de trece años,
 paragonados y carados en esta. Abuelo de Juan
 Juan Puig y Paula Millet; Maternos Miguel
 Ferrer y Antonia Serrana todos naturales, par
 agonados y carados en esta. Nació la noche anterior
 a los siete; Juan Ferrer Miguel
 Ferrer y Antonia Condona naturales, y vecinos de
 esta, a lo que pertenece el presente Coproducto
 y obligación que contraen de cumplir la
 doctrina Christiana. Bague Centésimo.

M. Toribio Barbano. Not. de Bona

Acta bateig

Les actes de matrimoni i defuncions al llarg dels segles també han anat ampliant la informació donada amb les dades que a continuació s'indiquen:

En les actes de **matrimoni** figuren:

- el lloc i la data de casament.
- el nom i el primer cognom del nuvi amb indicació de l'estat civil: solter, vidu,
- i el lloc de procedència..
- el nom i el primer cognom del pare i de la mare del nuvi amb la procedència.
- el nom i el primer cognom de la núvia amb l'estat civil i la població d'origen..
- el nom i el primer cognom del pare i de la mare de la núvia i el lloc originari.
- el nom i el primer cognom dels testimonis i la procedència..

Les actes de **defunció** aporten la següent informació:

- el lloc i la data de la sepultura eclesiàstica.
- el nom i el primer cognom del difunt.
 - l'edat i la procedència (sols en algunes ocasions).
 - el nom i el primer cognom del pare.
 - el nom i el primer cognom de la mare.
 - el nom i el primer cognom del marit o la muller.
 - el lloc de residència del matrimoni.
 - si el finat atorgà o no testament.

- si el soterrament va ser de caritat.
- si va rebre l'extrema unció.
- la causa de la mort, que apareix sempre a partir del segle XIX.
- si deixà fills com a hereus.

Els índex del segle XIX i la base de dades “Famílies de Dénia”

Pel que fa a la gestió de la informació per tal d'oferir-la als usuaris, la documentació del s. XIX, la més consultada, disposa dels seus propis índexs de naixements, matrimonis i defuncions, disponibles també en format digital. Aquests índex presenten una ordenació molt adequada per a facilitar la recerca, com es pot veure en la següent taula:

Llibre índex de batejos	1800-1875	Ordre alfabètic i cronològic
Llibre índex de batejos	1876-1904	Ordre alfabètic i cronològic
Llibre índex de matrimonis	1886-1905	Ordre cronològic per anys
Llibre índex de defuncions	1801-1890	Ordre alfabètic i cronològic

El índex dels registres parroquials estan redactats de forma molt clara pels successius rectors que els empraven de manera habitual en les seues tasques de control dels feligresos, per exemple, era corrent al llarg del segle XIX que al costat de la partida de baptisme de qui es casava, el rector afegira, en nota marginal, quan, amb qui i on contraia matrimoni el registrat. La utilització dels índex de cara a la investigació és molt senzilla: s'ha de fer la recerca de manera alfabètica per la primera lletra del cognom i en el llistat, ordenat cronològicament, buscar l'any que ens interessa. Una vegada trobada la persona com ens indica any y foli ja podem anar directament al llibre sacramental de l'any corresponent i al foli concret i per tant a l'acta de la persona buscada. El resultat del procés són recerques molt ràpides que agilitzen el servei als usuaris.

La documentació mes antiga, del segle XVI al XVIII no disposava de cap instrument de recerca original i aleshores es va decidir preparar una base de dades amb l'aplicació informàtica Acces, anomenada “FAMÍLIES DE DÉNIA”, que de moment inclou la informació des de 1700 a 1803. Aquest recull de referències es vol ampliar en un futur fins a l'any 1557, encara que no sembla una necessitat urgent perquè el més consultat són els registres dels segles XIX i XVIII.

A partir de juliol del 2005, malgrat la gran magnitud de treball que representava, es va començar la tasca de realització de la base

		F		61
Jornis y Luis	Edo	1965	199	
Jornis y Jovell	Maria Antonia	"	199	6
Jornis y Salazar	Josefa	"	202	
Jornis y Salazar	Josefa	"	209	6
Jornis y Bell	Antonia	"	206	6
Juanes y Bell	Conce	"	98	6
Juanes y Blazquez	Maria Clara	1966	210	6
Jornis y Bell	Josefa	"	217	
Jornis y Pina	Francisco	"	219	6
Juanes y Juanes	Maria	"	220	
Jornis y Balladares	Maria Ana	"	221	6
Jornis y Balon	Josefa	"	224	
Jornis y Alaudis	Vicente	"	224	6
Jornis y Sivera	Wald	"	225	
Jornis y Vicens	Jose	"	229	6

Index de batejos

de dades i es va fer un buidatge d'informació de cada partida amb el resultat de 17.252 registres informàtics que es corresponen a:

Batejos----- 7013 registres
 Matrimonis----- 1855 registres
 Defuncions ----- 4621 registres
 Defuncions (Albats)----- 3760 registres

Cada registre consta de diversos camps:

CD/Pàg.: Indica el CD-Rom on es troba i la pàgina referent al visor informàtic.

SACRAMENT: Tipus de sacrament.

DATA: Any/Mes/Dia

NOM: Al segle XVIII era freqüent ser batejat amb 6 o 8 noms, donada la complicació i en consideració a que la base de dades és un instrument de localització, més que d'informació, es va acordar posar tan sols els dos primers noms.

Per tal de seguir un criteri fix hem fet la transcripció original dels noms dels sacramentats sempre en valencià fins al 2 de setembre de 1744 data de l'edicta de l'arquebisbe Andrés Mayoral pel qual s'obligava a la utilització del castellà en l'administració eclesiàstica i per tant en la redacció de les actes sacramentals. Tan sols hem exceptuar d'aquesta norma el nom de *Joseph*, que es manté escrit en aquesta forma.

PROFESSIÓ: Té un apartat específic i amb un desplegable que hem anat completant conforme ens anaven apareixent nous oficis. Alguns hui resultarien molt curiosos, com per exemple "soguejador", "quincaller", "guarda de tabac", "gabiare", "beata"

i altres. El castell i el port de Dénia afavoreixen l'existència de personal militar de diversa graduació; en aquest camp de la base de dades s'especifica la graduació i a quin regiment es pertany, com és el cas de: "Soldat del regiment de Flandes" o "Capità de marina". Sobre les professions tan sols cal indicar que quan es tracta d'actes referides a xiquets o dones es fa referència a la professió del pare o del marit.

NOTES: Aquest camp ens ha servit per a indicar aquells aspectes importants que no tenen cabuda en altre lloc. El nom de la núvia en el cas dels matrimonis o del cònjuge en les defuncions, edat, carrer on vivien, malnoms, origen de les persones quan són de fóra de la comarca de la Marina Alta, si són "expòsit", la raça com per exemple "gitano", referències a fets històrics "Setge Guerra Successió" o la causa de la mort, com "ajusticiat".

SEXE: Aquest indicador tan sols es marca quan es refereix al sexe femení. Ens serveix per a fer llistats o recerques per sexe.

The screenshot shows a Microsoft Access database window titled "Microsoft Access - [Quinque Libri]". The main window has two tabs: "QUINQUE LIBRI" and "ARXIU MUNICIPAL DE DÉNIA". The "ARXIU MUNICIPAL DE DÉNIA" tab is active, displaying a form with the following fields and values:

- CD/pág.: 23/003
- data: 1791/01/03
- nom: Vicente Sebastián
- cognoms: Serra
- notes: (empty text area)
- dona:
- professió: (empty dropdown menu)

At the bottom of the form, there is a "Selecció:" section with three icons: a magnifying glass (search), a pencil (edit), and a trash can (delete). The status bar at the bottom indicates "Registro: 1 de 1" and "1 de 17251".

Base de dades

La documentació és fàcilment accessible a la gran majoria dels usuaris, tant investigadors com públic en general mitjançant dos ordinadors disponibles. S'ha d'emplenar un formulari on s'indique de quins familiars amb nom i cognoms desitgen trobar informació. El personal de l'Arxiu realitzarà la primera recerca amb l'usuari per a que aprenga el maneigament del visor informàtic *Minidoc*, d'ús molt senzill. Després ja pot continuar l'usuari tot sol amb la seva investigació. Les recerques en la base de dades, Famílies de

Dènia, es realitza de manera controlada a través del personal de l'Arxiu que si cal imprimirà un informe en paper amb el resultat de la recerca sol·licitada prèviament per l'usuari. L'Arxiu completa el servei amb la realització de còpies en paper de les actes sol·licitades pels interessants.

Difusió del servei i valoració dels resultats

Per a difondre el nou servei es va realitzar un fullet explicatiu amb tot allò relacionat: la manera d'accedir, la font d'informació, el enllaços d'internet relacionats amb el tema genealògic, etc...

Busca els teus avantpassats

Si sempre has tingut interès per saber quins són els teus orígens familiars, el nom dels teus avantpassats, si eren de Dènia o no, en què treballaven i on vivien. Aquesta és la teva oportunitat.

L'Arxiu Municipal de Dènia et fa accessible totes aquestes dades.

Gràcies a la col·laboració de la Parròquia de Nostra Senyora de l'Assumpció de Dènia que ens ha permès microfilmear el seu fons documental, hem dut a terme la seva digitalització i podem oferir la consulta per ordinador dels llibres parroquials.

A partir d'aquestes fonts, hem realitzat una base de dades anomenada FAMÍLIES DE DÈNIA que utilitzarem per localitzar els avantpassats que t'interessen.

Des d'un ordinador que et facilitarem i sempre amb la nostra orientació podràs sol·licitar una RECERCA en la base de dades i CONSULTAR en format CD-Rom les actes de batejos, comunions, excomunionis, matrimonis, defuncions i albatos dels llibres sacramentals on figuren totes les persones i famílies de Dènia des del segle XVI.

Altres fonts d'informació

PADRONS MUNICIPALS

Es conserven a l'Arxiu Municipal des del segle XIX i pots consultar-los com a font complementària per descobrir en quin carrer o partida de Dènia vivien els teus avantpassats, quins familiars habitaven en una mateixa casa etc...

REGISTRE CIVIL MUNICIPAL

L'Arxiu custòdia documentació del Registre Civil Municipal des de 1841 fins 1866. Són certificacions similars a les eclesiàstiques, amb el mateix tipus de dades.

REGISTRE CIVIL DEL JUTJAT DE DÈNIA

El Jutjat de Dènia número 1 conserva el Registre Civil de la ciutat a partir de l'any 1891 fins l'actualitat. Allí podem consultar els naixements, matrimonis i defuncions prèvia sol·licitud.

INTERNET. ENLLAÇOS D'INTERÈS

-<http://www.ellislandrecords.org> (figuren llistats d'embarcaments amb dades d'emigrants que anaven a Nova York)
 -<http://www.familysearch.org>
 -<http://www.elanillo.com>
 -<http://www.scgenealogia.org>
 -<http://www.redaragon.com>
 -<http://www.hispagen.com>
 -<http://www.paisvasco.com/heraldica>

Fullet

i taula redona d'iniciació a la genealogia a càrrec de Joan Francesc Pi i Aparisi, aleshores president de l'Associació Valenciana de Genealogia i Heràldica que va donar els rudiments per a elaborar un arbre genealògic, els programes informàtics existents per a la seva realització i altres dubtes plantejats pel públic, que va mostrar el seu interès per aquesta temàtica.

Els mitjans de comunicació varen mostrar el seu interès des de la presentació del projecte, fet que ajudà també a la difusió; fins i tot es va interessar la cadena de TV autonòmica que va vindre a l'Arxiu Municipal.. Des de l'Arxiu Històric Provincial d'Alacant ens van convidar a participar en les "Jornades de Dinamització d'Arxius" celebrades en abril de 2011 on explicarem a altres arxiviers de la província com funcionava el servei com a eina de difusió.

En quant als resultats, a nivell de consultes d'usuaris, s'ha obtingut una gran acceptació. Des de maig del 2006, moment de presentació del servei, fins a finals del mateix any, es van efectuar més de 70 sol·licituds que van ser investigades i finalitzades. Des d'aleshores es manté una mitjana de al voltant de 60 i 70 sol·licituds per any que en gran mesura provenen de veïns de Dénia i de la comarca de la Marina Alta; cal destacar per la seua importància les sol·licituds dels residents en França, descendents d'aquells deniers que sobre tot a finals del segle XIX i principis del XX van emigrar a Alger i després de la descolonització varen tornar a França.

El contacte de l'Arxiu amb aquest usuaris, diguem no professionals de la investigació, ens ha permés relacionar-nos més directament amb el conjunt de la població. Des de la perspectiva d'aconseguir més materials per a l'arxiu aquesta experiència ha resultat també positiva ja que ens ha facilitat l'accés a documentació de particular i hem pogut incorporar còpies i originals de fotografies interessants sobre paisatges, llocs, festes o costums, testimonis imprescindibles de la història de Dénia.

Des de l'Arxiu Municipal de Dénia ja estem treballant en el que serà la segona part del projecte, ara amb documents dels fons municipal. Es tracta de la digitalització dels padrons de veïns de Dénia del s. XIX fins a primeries del XX. Una documentació molt interessant que complementa la informació dels llibres parroquials amb dades sobre el domicili, el membres integrants de la família, si tenen criats o no, els oficis, el lloc de procedència, si sabien llegir o escriure i el temps de residència a la població.

L'esforç en personal i temps ha sigut important però estem satisfets perquè hem creat un servei permanent amb dos vessant d'ús; per una banda serveix per a la investigació amb múltiples aplicacions: història en general, l'estructura familiar, la demografia història, la filologia des del punt de vista onomàstic, topogràfic, la història de la medicina, etc ; per altra banda ens ha permés apropar-nos als ciutadans que amb la recerca de les seues famílies venen a l'Arxiu, valoren el treball de la investigació, descobreixen la importància dels documents i la necessitat de la conservació i custòdia del patrimoni documental. Per tot açò seguirem oferint els nostres serveis i promocionarem uns arxius oberts als ciutadans, centres d'intercanvi cultural i en última instància garants dels drets constitucionals.